

Informatiebrochure opleiding Defensie en Veiligheid

Sint-Franciscuscollege
Minderbroedersstraat 11
3550 Heusden-Zolder
011 52 07 20
info@sfc.be

VERSIE

2024

www.sfc.be

1 Inleiding

Het wordt steeds moeilijker om gemotiveerde kandidaten te vinden voor de meer dan 4.000 vacatures die elk jaar aangeboden worden bij Defensie, de bewakingssector, de brandweer, de gevangnissen en de politie. Tot voor kort was er in het secundair onderwijs geen opleiding die jongeren klaarstoomt voor zo'n veiligheidsberoep, ook al zijn er voor al deze verschillende jobs soortgelijke competenties vereist.

De Vlaamse ministers van Onderwijs en Werk, de federale ministers van Defensie, Binnenlandse Zaken en Justitie en de vertegenwoordigers van de onderwijsverstrekkers hebben daarom de krachten gebundeld om de opleiding 'Defensie en Veiligheid' te organiseren in de 3de graad dubbele finaliteit van het technisch secundair onderwijs (TSO). Zo kunnen leerlingen van de 3de graad gedurende 2 jaar beter geïnformeerd en voorbereid worden op een veiligheidsberoep of op een opleiding die hen verder vormt tot een specifiek veiligheidsberoep. De opleiding heeft de dubbele finaliteit waardoor ze voorbereidt op de arbeidsmarkt enerzijds en op het hoger onderwijs anderzijds, en vormt naast deze brede vorming tevens een opstapje naar de veiligheidsberoepen bij Defensie, de bewakingssector, de brandweer, de gevangnissen of de politie.

De samenwerking tussen onderwijs en de Federale Overheidsdienst Binnenlandse zaken is niet nieuw. Reeds gedurende meer dan 10 jaar werd expertise opgebouwd in het kader van de succesvolle opleidingen in het secundair onderwijs Veiligheidsberoepen (specialisatiejaar BSO) en Integrale Veiligheid (Se-n-Se TSO). Deze expertise wordt nu ingezet om een nieuwe doelgroep van leerlingen op te leiden en verbreed naar nieuwe partners binnen de publieke veiligheidssectoren.

2 Specifieke toelatingsvoorwaarden

1. De leerling is onderdaan van en heeft zijn hoofdverblijfplaats in een lidstaat van de Europese Economische Ruimte, Zwitserland of het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland (regelgeving m.b.t. de opleiding voor bewakingsagenten Koninklijk Besluit van 23 mei 2018);
2. De leerling is medisch geschikt bevonden rekening houdend met de specificiteit van de beroepssectoren in kwestie. Die geschiktheidsverklaring is eenmalig en geldt voor de duur van de opleiding, tenzij er een aanleiding is om de geschiktheid te herevalueren. Een ongeschiktheidsverklaring in de loop van het schooljaar impliceert de beslissing van de betrokken personen om de leerling uiterlijk op het einde van dat schooljaar de opleiding te laten stopzetten.

De verklaring van medische geschiktheid door een arts wordt gevraagd omdat deelname aan de studierichting Defensie en Veiligheid een goede fysieke conditie en een optimale mentale veerkracht van de leerlingen vereist. Tijdens de opleiding zal je moeten deelnemen aan tal van activiteiten. Hierbij een greep uit de activiteiten die algemeen of voor specifieke veiligheidsberoepen zullen worden aangeboden. Verder moet je ook in staat zijn om stressvolle oefeningen uit te voeren waarbij naast het fysieke aspect ook mentale weerbaarheid van belang is.

Opleiding in het algemeen	Defensie	Brandweer ¹
<ul style="list-style-type: none">- Lopen- Klimmen / klauteren- Hindernispiste- Pull-up, Sit-up, ...	<ul style="list-style-type: none">- Marcheren van een afstand van 12 km met een lichte rugzak (aan het eind van de opleiding, na inoefening)- Bivakkeren- Nachtactiviteiten- Koordpiste	<ul style="list-style-type: none">- Trappenlopen- 100m zwemmen- Evenwichtsoefeningen- Brandslangen en zeilen slepen en ophalen- Beklimmen van luchtcladder van 30m hoog- Dragen van volgelaatsmasker- Passage doorheen nauwe ruimtes- Oefeningen op hoogte

Indien je twijfelt of je persoonlijke, fysieke gezondheid deze activiteiten op sportief vlak toelaat, kan je op de website www.sportkeuring.be een vragenlijst invullen om na te gaan in welke mate je gezondheidstoestand al dan niet een medisch sportonderzoek aanbeveelt om bepaalde sporten uit te oefenen. Je kan echter niet alleen sporten selecteren maar ook "Veiligheidsberoepen (brandweer, politie, defensie, security)" onder de rubriek "Andere".

De vragen beantwoorden duurt vijf tot tien minuten. Ouders kunnen dit ook voor hun minderjarige kinderen doen. Na het verzenden van je antwoorden kom je te weten of een medisch onderzoek in jouw geval niet nodig, nuttig of nodig is. Zo'n onderzoek is uiteraard niet verplicht.

De vragenlijst en het medisch onderzoek dat daarmee samenhangt zijn gebaseerd op wetenschappelijke gegevens en dit initiatief wordt ondersteund door de Vlaamse overheid.

¹ Deze activiteiten zullen tijdens de opleiding Defensie en Veiligheid niet specifiek getest worden maar het zijn wel de vereisten voor de feitelijke aanwerving bij de brandweer. Hierop zal in het kader van de voorbereiding op het Federaal Geschiktheidsattest (FGA) geoefend worden in de loop van de beide schooljaren. Voor de federale geschiktheidsproeven, zie <https://pompier.be/nl/node/1554/>.

3 Belangrijke aandachtspunten

Omdat de opleiding Defensie en Veiligheid je op het terrein wil laten kennismaken met diverse veiligheidssectoren geven we graag nog enkele bijzondere en belangrijke aandachtspunten mee. Deze aandachtspunten hebben ook verband met de federale regelgeving die op de verschillende veiligheidssectoren van toepassing is. Zoals verder verduidelijkt wordt, kunnen specifieke omstandigheden tot gevolg hebben dat bepaalde opleidingsonderdelen niet kunnen gevolgd worden.

Om toegang te krijgen tot de gevangenis en vanwege de activiteiten die daar plaatsvinden, moet de leerling zich onderwerpen aan de controle- en veiligheidsmaatregelen. Minderjarigen die toegang willen krijgen tot de gevangenis, dienen in het bezit te zijn van een toelating van de persoon die het ouderlijk gezag uitoefent. Vanuit veiligheidsoverwegingen kunnen zwangere leerlingen niet deelnemen aan de observatieactiviteiten of praktijklessen op verplaatsing binnen de gevangenissen.

Om toegang te krijgen tot politiegebouwen en vanwege de activiteiten die daar plaatsvinden, zal de leerling voorafgaand aan de observatieactiviteiten of praktijklessen op verplaatsing een veiligheidsonderzoek moeten ondergaan. Voor deze screening is de toestemming van de ouders van de minderjarige leerling nodig of de toestemming van de meerderjarige leerling.

Wat betreft het opleidingsonderdeel bewakingsagent gelden bijzondere voorwaarden rond duur van de opleiding en deelname aan examens en herexamens die ingeschreven zijn in de federale regelgeving.

Zo is er een beperking op het aantal keer dat een leerling mag deelnemen aan de examens. Een leerling kan slechts 4 keer deelnemen aan de examens (met inbegrip van herexamens). Indien de leerling na 4 pogingen niet geslaagd is, kan hij/zij nooit meer deelnemen aan de opleiding. De examens en herexamens moeten bij dezelfde opleidingsinstelling afgelegd worden. Bij niet slagen voor de examens (1ste sessie) en herexamens (2de sessie) van bepaalde vakken kunnen deze vakken opnieuw gevolgd worden in een andere opleidingsinstelling waar vervolgens ook de examens (3de sessie) en herexamens (4de sessie) samen afgelegd moeten worden.

De periode tussen de eerste les van de opleiding tot het behalen van het bekwaamheidsattest bewakingsagent en de laatste keer dat de leerling aan de examens voor deze opleiding kan deelnemen, is beperkt tot 2 kalenderjaren. Het is mogelijk de opleiding opnieuw te volgen na het doorlopen van de 2 kalenderjaren maar alleen in het geval de 4 examenbeurten, met inbegrip van de herexamens, niet volledig benut werden.

Achteraf moet er een schriftelijk bewijs van aanwezigheid bij de externe organisatie, met de vermelding van het start- en einduur, op het leerlingensecretariaat van de derde graad worden ingeleverd én naar de leerkrachten worden doorgestuurd. Indien je nalaat dit bewijs te bezorgen, kan de leerkracht je nog steeds een 0 geven bij een geplande taak of een toets. Indien deze activiteit slechts een voor- of namiddag beslaat, word je het andere dagdeel op school verwacht.

4 Te behalen erkende bewijzen

Een verzorgde uitstraling, een onberispelijk voorkomen en het uitoefenen van de eigen voorbeeldfunctie zijn belangrijke vereisten in de richting veiligheid. Het schoolreglement geldt als de norm. Hieronder worden echter specifieke wensen m.b.t. kledij, voorkomen en gedrag opgesomd. Leerlingen die de opleiding *Defensie en Veiligheid* in de 3de graad dubbele finaliteit TSO met vrucht beëindigen, behalen het diploma van secundair onderwijs (onderwijskwalificatie niveau 4).

Leerlingen die aan de wettelijke eisen voldoen kunnen daarenboven o.m. de volgende erkende bewijzen behalen:

- 1) Een algemeen bekwaamheidsattest bewakingsagent;
- 2) Een getuigschrift hulpverlener;
- 3) Attest van slagen in een contractuele of statutaire selectie voor penitentiair bewakingsassistent, veiligheidsassistent of detentiebegeleider (vrije keuze van de leerling om deel te nemen aan de selectieproef).

5 Wat na de opleiding?

Na de opleiding Defensie en Veiligheid kan je kiezen om verder te studeren in het hoger onderwijs, om vervolgoopleidingen te volgen om een specifiek veiligheidsberoep te kunnen uitoefenen of om in te treden op de arbeidsmarkt. Hieronder volgt een korte oplistings van mogelijkheden. Details over de voorwaarden bij de verschillende veiligheidsberoepen kan je terugvinden in de overzichtstabel onder punt 6.

Om in te treden in het beroep **bewakingsagent** moet je het algemeen bekwaamheidsattest bewakingsagent behaald hebben. Je moet bijkomend ook met goed gevolg een psychotechnisch onderzoek (vaak afgekort tot PTO) afleggen waaruit blijkt dat je een evenwichtige persoonlijkheid hebt en voldoet aan volgend profiel: respect voor de grondrechten en de rechten van de medeburgers; integriteit, loyaliteit en discretie; een incasseringsvermogen ten aanzien van agressief gedrag van derden en het vermogen om zich daarbij te beheersen en respect voor de democratische waarden. Eventueel kan een onderzoek naar de veiligheidsvoorwaarden worden ingesteld.

Je kan de brevetopleiding basiskader NBO1 **brandweer** volgen nadat je door een hulpverleningszone bent aangeworven. Je kan deelnemen aan een aanwervingsprocedure indien je een Federaal Geschiktheidsattest (FGA) behaald hebt, na het slagen voor enkele testen. Meer info kan je vinden op www.ikwordbrandweerman.be. Tijdens de opleiding Defensie en Veiligheid word je voorbereid op de FGA-testen. Daarnaast krijg je meer informatie over het beroep van brandweer, noties rond brandpreventie, en worden teasers aangereikt rond de belangrijkste domeinen waarin de brandweer optreedt.

Na rekrutering moet elke kandidaat een militaire basisvorming van 10 weken volgen en een gespecialiseerde professionele vorming van enkele weken of maanden naargelang de gekozen functie. De competenties verworven tijdens de opleiding Defensie en Veiligheid zijn een onmiskenbaar voordeel om de integratie binnen Defensie te vergemakkelijken.

Na het slagen voor de selectieproeven, start je als contractuele of stagedoende **penitentiair bewakingsassistent, veiligheidsassistent of detentiebegeleider**. Je krijgt een aangepaste opleiding al naar gelang de functie waarvoor je solliciteerde en doorloopt in het geval van een statutaire selectie een stage van 1 jaar vóór je statutaire benoeming.

De opleiding Defensie en Veiligheid geeft een zicht op welke functies er bestaan binnen de Geïntegreerde Politie. Voor alle **politiefuncties** organiseert de politie een eigen selectieprocedure. Kandidaten kunnen zich hiervoor online inschrijven (www.jobpol.be). Eens geslaagd, komt de laureaat in een wervingsreserve terecht. Vandaaruit kan de laureaat solliciteren bij een zone van de Lokale Politie of dienst van de Federale Politie. Wanneer er een overeenkomst is tussen de laureaat en de betrokken zone/dienst, kan de opleiding binnen de politie van start gaan. (meer info op www.jobpol.be)

6 Toelatingsvoorwaarden tot uitoefening van de verschillende veiligheidsberoepen

Na de opleiding kan je aan de slag in diverse veiligheidsberoepen waaraan meerdere en verschillende toelatingsvoorwaarden verbonden zijn.

Hieronder volgt een beknopt overzicht van voorwaarden met betrekking tot de toegang tot de veiligheidsberoepen van toepassing op datum van 01/03/2024. De meest recente gegevens zijn te raadplegen op de websites van de respectieve veiligheidsberoepen zoals in de tabel opgenomen.

Indien je geïnteresseerd bent om de opleiding te volgen, is het belangrijk te weten dat bij toetreding tot vele veiligheidsberoepen een blanco strafregister of gelijkaardig wordt gevraagd en een voorafgaande screening kan gebeuren. Feiten zoals diefstal, geweldpleging of middelengebruik, ook in een verder verleden, kunnen dus voorwerp zijn van een onderzoek naar de veiligheidsvoorwaarden waarbij uiteraard rekening wordt gehouden met de context waarin de kandidaat tewerkgesteld zou worden.

Specifiek voor toegang tot beroepen bij Defensie, Politie en Brandweer worden medische voorwaarden gesteld. We geven hierbij zicht op een aantal voorwaarden maar ook op dit vlak kan je de meest recente voorwaarden best nalezen op de verschillende websites. Dit betreft dus geen exhaustieve lijst.

Beschikken over:

- goede algemene gezondheid en lichaamsbouw
- normale buikwand
- voldoende ademhalingsvermogen
- voldoende gezichtsscherpte en kleurenzicht
- intact gehoor
- goed mentaal evenwicht
- volledig gevaccineerd zijn tegen tetanus

Reden tot ongeschiktheid:

- gedurende een zwangerschap
- inname psychotrope medicatie (sedativa, psycho stimulantia ...)
- elke aandoening die kan leiden tot 'sudden incapacity' (epilepsie, diabetes, hyperventilatie, allergieën ...)
- niet in de mogelijkheid zware en fysieke belastingen te trotseren
- snel in paniek slaan, niet bestand tegen spanningen
- claustrofobie
- voor Defensie: tatoeages in het aangezicht, de hals en in de nek zijn verboden en moeten verwijderd zijn op de dag van de inlijving
- voor Defensie: nultolerantie wat betreft druggebruik.

Voorwaarden om het beroep uit te oefenen per veiligheidsberoep							
	Nationaliteit	Medisch	Uittreksel strafregister	Toelatingsproeven	Bijkomende opleiding	Bijkomende voorwaarden	Extra toelichting
Defensie	Onderdaan zijn van een lidstaat van de Europese Economische Ruimte of van de Zwitserse Bondsstaat en hoofdverblijfplaats hebben in een lidstaat van de Europese Economische Ruimte of in de Zwitserse Bondsstaat	Controle medische geschiktheid	Blanco	<ul style="list-style-type: none">- Sportproeven- Psychotechnische proeven- Interview Bijkomende testen indien van toepassing	<p>Een militaire basisvorming van 10 weken in een oefenkamp in België.</p> <p>Een gespecialiseerde militaire vorming van enkele weken tot maanden in functie van de gekozen functie.</p>	<ul style="list-style-type: none">- Voldoen aan de leeftijdsvoorwaarden- Voldoen aan de studievoorwaarden- Zich batig rangschikken na slagen in de selectieproeven	Meer info hierover kan je vinden via www.mil.be

Brandweer	Onderdaan zijn van een lidstaat van de Europese Economische Ruimte of van de Zwitserse Bondsstaat en hoofdverblijfplaats hebben in een lidstaat van de Europese Economische Ruimte of in de Zwitserse Bondsstaat	Medisch onderzoek bij de arts/geneeskundige dienst waaraan de hulpverleningszone verbonden is. Meer informatie hierover kan je opvragen bij de hulpverleningszone waar je wenst tewerkgesteld te worden https://pom-pier.be/sites/default/files/zones_de_secours_22-06-2023-web.pdf	Een uittreksel uit het strafregister is niet meer nodig om te kunnen deelnemen aan de testen FGA. Het is wel nodig bij de aanwerving, maar moet niet blanco zijn. De zone zal tijdens de selectieprocedure bepalen of de vermeldingen op het uittreksel al dan niet zwaar genoeg zijn om de kandidatuur onontvankelijk te verklaren. Meestal wordt verwezen naar 'een gedrag dat in overeenstemming is met de eisen van de beoogde betrekking, te bewijzen aan de hand van een uittreksel uit het strafregister'.	- Federaal Geschiktheidsattest (FGA): Competentietest Operationele handvaardigheidstest Lichamelijke geschiktheidsproeven Meer informatie hierover kan je vinden via: https://www.ik-word-brandweer.be - Aanwervingsproeven van de hulpverleningszone waar je wil solliciteren	Meer informatie hierover kan je vinden via: https://www.ik-word-brandweer.be	- Ten minste 18 jaar oud zijn - De burgerlijke en politieke rechten genieten - In orde zijn met de dienstplichtwetten - Houder zijn van rijbewijs B (Noot: Rijbewijs B is niet nodig voor de FGA testen, maar wel in het kader van de aanwervingsprocedure)	Het FGA is geldig voor onbepaalde duur met uitzondering van de lichamelijke geschiktheidsproeven. Deze gelden voor twee jaar vanaf de datum van het afsluiten van het proces verbaal van het geheel van de geschiktheidsproeven. Zes maanden voor het verstrijken van de twee jaar, kan de kandidaat BW, die de geldigheid van zijn FGA wenst te verlengen voor het gedeelte van de lichamelijke geschiktheidsproeven, zich inschrijven voor de proeven. De kandidaat moet beschikken over een medisch attest, ten vroegste opgemaakt 3 maanden voor de start van de lichamelijke proeven, en verklaart dat de kandidaat in staat is de proeven af te leggen.
------------------	--	---	---	--	--	--	---

<p>Bewakingsagent</p> <p>De voorwaarden bepaald in artikel 61 van de wet van 2 oktober 2017 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid worden in volgende kolommen opge-lijst.</p> <p>www.besafe.be</p>	<p>Onderdaan zijn van een lidstaat van de Europese Economische Ruimte of van de Zwitserse bondsstaat of van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland en er ook zijn hoofdverblijfplaats hebben.</p>		<p>Niet veroordeeld zijn, zelfs niet met uitstel, tot enige correctionele of criminele straf zoals bedoeld in artikel 7 van het Strafwetboek of tot een gelijkaardige straf in het buitenland behoudens veroordelingen wegens inbreuken op de wetgeving betreffende de politie over het wegverkeer en veroordelingen bedoeld in artikel 420, tweede lid, van het Strafwetboek.</p>	<p>Psychotechnisch onderzoek (PTO)</p>	<p>Neen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Minstens 18 jaar oud zijn; - Over de vereiste opleidingsattesten beschikken; - Niet geschrapt zijn uit het rijksregister van natuurlijke personen zonder nieuw adres achter te laten. <p>Niet tegelijkertijd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lid zijn van een politie of inlichtingendienst; - Een functie uitoefenen in een penitentiaire instelling; - Activiteiten uitoefenen van privé-detective; - Activiteiten van wapen- of munitiefabrikant of –handelaar uitoefenen; - Enige andere werkzaamheid uitoefenen die doordat ze wordt uitgeoefend door een persoon die ook in de sector van de private en bijzondere veiligheid een functie uitoefent een gevaar kan opleveren voor de in- of uitwendige veiligheid van de 	<p>Voldoen aan het onderstaande profiel (*):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Respect hebben voor grondrechten en rechten van medeburgers; - Integer, loyaal en discreet zijn; - Over een incasseringsvermogen beschikken ten aanzien van agressief gedrag van derden en over het vermogen beschikken om zich daarbij te beheersen; - Geen verdachte relaties met het crimineel milieu; - Respect hebben voor democratische waarden; - Er bestaat geen risico voor de inwendige of uitwendige veiligheid van de Staat of de openbare orde.
---	--	--	--	--	-------------	---	--

						Staat of voor de openbare orde.	<p>In de afgelopen 3 jaar niet het voorwerp uitgemakt hebben van een beslissing waarin werd vastgesteld dat de kandidaat niet voldoet aan de veiligheidsvoorwaarden hierboven vermeld;</p> <p>In de afgelopen 3 jaar geen lid geweest zijn van inlichtingendiensten of van die politiediensten waarbij het onmiddellijk erna uitoefenen van een functie in de private veiligheid een gevaar oplever voor de Staat of de openbare orde.</p>
Agent van politie of Inspecteur van politie	Belgische nationaliteit	Controle medische geschiktheid Meer info over Medische proef – Medische voorwaarden op jobpol.be	Blanco + van onberispelijk gedrag en moraliteit zijn (moraliteitscommissie)	<ul style="list-style-type: none">– Cognitieve vaardigheidsproef– Sportproef (functioneel parcours)– Persoonlijkheidsproef– Medische geschiktheidsproef Meer info op www.job-pol.be	Ja	Rijbewijs B Ten minste 18 jaar oud zijn	<p>Voor agent van politie worden geen diploma-vereisten gesteld.</p> <p>Voor inspecteur van politie is een diploma secundair onderwijs of een studiegetuigschrift van het tweede leerjaar van de derde graad van het secundair onderwijs vereist.</p>

Penitentiair bewakings-assistent, veiligheidsassistent of detentie-begeleider	Belgische nationaliteit	Voorafgaandelijk gezondheidscontrole op basis van het risicoprofiel	Uittreksel uit het strafregister waaruit blijkt dat je je burgerlijke en politieke rechten geniet en een gedrag hebt dat in overeenstemming is met de eisen voor de job	Statutaire of contractuele selectieproeven. Alle info via https://werkenbijjustitie.be/nl/bewaking/	Ja	Tenminste 18 jaar oud zijn	Alle info met betrekking tot de openstaande vacatures en selectie is terug te vinden op https://werkenbijjustitie.be/nl/bewaking/
--	-------------------------	---	---	--	----	----------------------------	---

(*) Dit wordt onder andere nagegaan via een eventueel onderzoek naar de veiligheidsvoorwaarden.

Een onderzoek naar de veiligheidsvoorwaarden wordt uitgevoerd als de ambtenaar die hiertoe aangewezen is door de minister van Binnenlandse Zaken vaststelt dat de betrokkene gekend is voor feiten of handelingen die een tegenindicatie kunnen uitmaken van het profiel.

De aard van de gegevens die kunnen worden onderzocht, heeft betrekking op inlichtingen van gerechtelijke of bestuurlijke politie, inlichtingen waarover de inlichtingen- en veiligheidsdiensten beschikken of inlichtingen aangaande de beroepsuitoefening.

Het onderzoek naar de veiligheidsvoorwaarden bestaat uit een analyse en evaluatie van deze gegevens